

FT Kati Parpei
Joensuu 28.8.2015

*Kulikovon keskiaikainen taistelu –
Venäjän ensimmäinen
kansallinen ponnistus?*

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

”Historiafestivaali” Kulikovon niityllä (Tula)

"Ensimmäistä kertaa Venäjän kansa koetti päästä aseellisesti eroon vihatusta ikeestä. Jo kauan he olivat tunteneet itsensä nöyryytetyiksi ja riippuvaisiksi omassa maassaan. Nyt vapauden valo alkoi sarastaa. Voitto Kulikovon niityllä herätti kansassa kansallisen tietoisuuden. Tämä oli sen tärkein seuraus."

"Kulikovon taistelun jälkeen Aasian pitkäkestoinen hyökkäys Eurooppaa vastaan laantui merkittävästi. Itse asiassa pian Rus' alkoi hyökätä ja Orda puolustautua. Samaten Kulikovon taistelu osoitti, että Moskovasta oli tullut yleisvenäläisten intressien keskus ja todellinen johtaja Rus'in yhdistymisessä ja vapautumisessa. Moskovalainen suuriruhtinas siirtyi historian kirjoihin nimellä Dmitrii Donskoi."

Sakharov, A. N. *Istoria Rossii s drevneishikh vremen do kontsa XVI veka. Akademicheskii shkol'nyi uchebnik. Prosveshchenie izdatel'stvo, Moskva 2013*

Kulikovo keskiajan tekstilähteissä

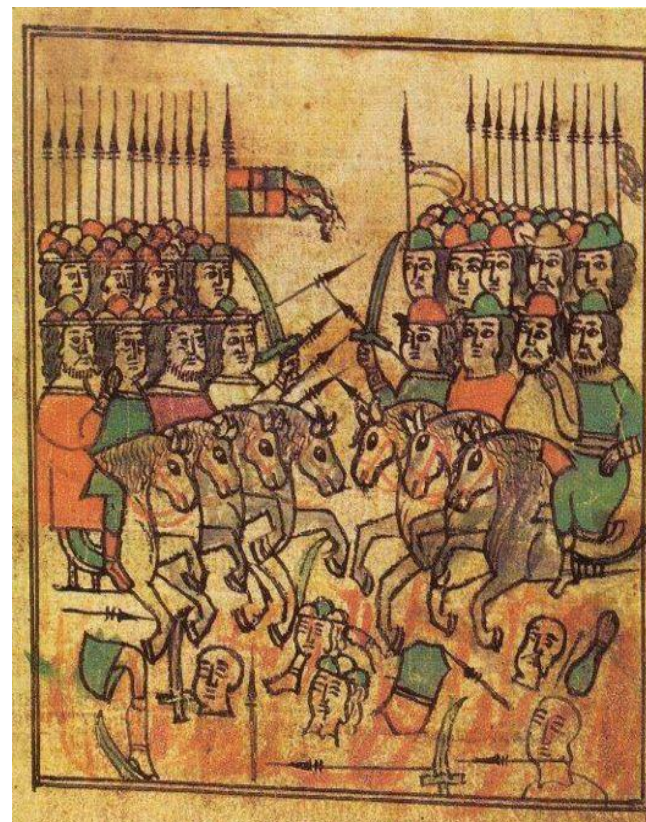
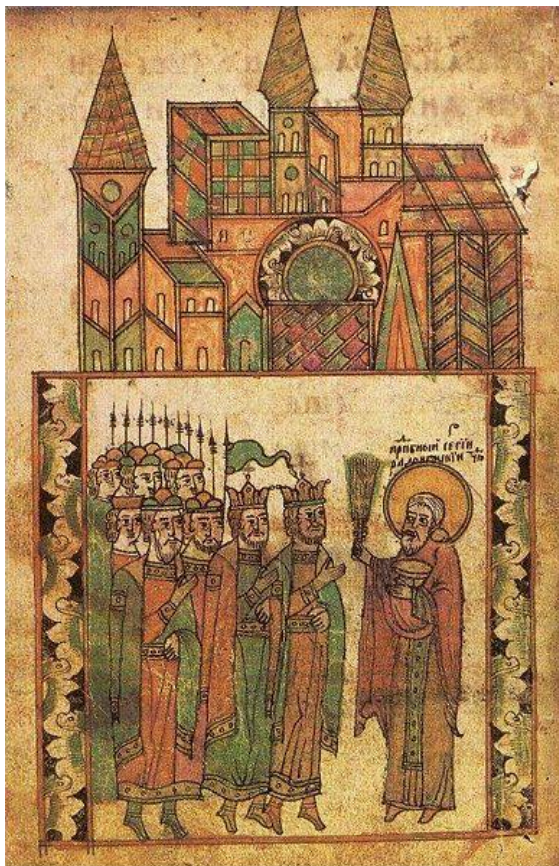
- *1440-luku*: lyhyet kronikkamaininnat
- *1470-80-luvut*: kuvauksissa lisää yksityiskohtia, taistelun merkitys kasvaa
- *1500-luvun alku*: "Kertomus Mamain taistelusta"
→ pohja myöhemmille kuvauksille

Keskiaikainen (venäläinen) tekstintuotanto

- kirkon ja maallisen vallan yhteys
 - keskiaikainen retoriikka
 - kopiointi, yksityiskohtien poistelu ja lisääily
 - mustavalkoisuus, pahan ulkoistaminen
 - Moskovan vallan korostaminen
- tekstien "lihominen" uusien kopioiden myötä

Kirjankuvituksia 1600-luvulta: Pyhä Sergei Radonezilainen siunaa ruhtinas Dmitrii Donskoin ennen taistelua; Kulikovon taistelu

Orest Kiprenski: Dmitrii Donskoi Kulikovon taistelun jälkeen (1805)

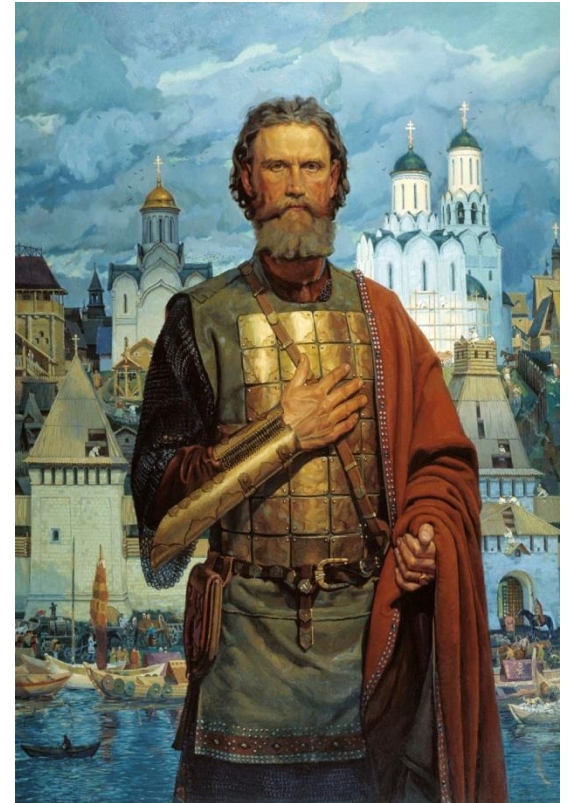

Adolf Ivon: Kulikovon taistelu (1859)

”Parempi kunniakas kuolema kuin häpeällinen elämä.”

Viktor Matorin: Kulikovon taistelun ratkaiseva käänne; Dmitrii Donskoi